

Van: Henri van den Boomen [<mailto:hvandenboomen@bajk.nl>]

Verzonden: donderdag 21 september 2017 22:21

Aan: STATENGRIFFIE

Onderwerp: Bevestiging van ontvangst Brief BAJK Debat Flankerend beleid verduurzaming veehouderij

Beste Griffie,

Bijgevoegd de brief die we hebben opgesteld voor de provinciale staten vergadering morgen over het flankerend beleid.

Zorgt u dat dit op de juist plek terecht komt?

Met vriendelijke groet,

Henri van den Boomen
Voorzitter

Brabants Agrarisch Jongeren Kontakt (BAJK)

06 - 55942089

www.bajk.nl

BAJK
Onderwijsboulevard 225, Postbus 100
5223 DE 's-Hertogenbosch 5201 AC 's-Hertogenbosch

Brabants Agrarisch Jongeren Kontakt
Postbus 100
5201 AC 's Hertogenbosch

's Hertogenbosch, 21 september 2017

Aan:
Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

Betreft: Flankerend beleid provincie Noord Brabant

Geacht College,

Via deze weg geeft Brabants Agrarisch Jongeren Kontakt haar reactie op het flankerend beleid "Uitvoeringsprogramma Ondersteunende Maatregelen Transitie Veehouderij, de 80% versie"

We zijn trots op Brabant en op ons lekkere, eerlijke en gezonde voedsel dat we op onze bodem produceren. We vinden het jammer dat we in de media en politiek (lees: de maatschappij) weggezet worden als milieuvervuilers en dierenbeulen, terwijl we dag in dag uit keihard werken om te zorgen dat iedereen kan genieten van het voedsel dat wij produceren en er zelf amper een boterham aan verdienen!

Flankerend beleid

In het flankerend beleid is de bestaande jonge landbouwers regeling (Jola) voor jonge landbouwers opgenomen. De regeling is bedoeld om te zorgen dat jonge agrariërs het bedrijf over kunnen nemen en tegelijkertijd investeringen kunnen doen voor het verbeteren van dierenwelzijn en milieu, op dit moment is de gemiddelde leeftijd van een agrarisch ondernemer 55 jaar en dit stijgt nog steeds. Uit het persbericht van het NAJK (zie bijlage 2) komt naar voren dat steeds minder bedrijven een opvolger hebben. Doordat het verdienmodel onder druk staat en er beperkt ruimte is voor vernieuwing en innovatie verliezen we de koploperpositie en verdwijnen familie- en gezinsbedrijven. Dit is een bedreiging voor het langetermijndenken dat de land- en tuinbouw kenmerkt.

De huidige jonge landbouwers regeling wordt structureel overtekend. Afgelopen december (zie bijlage 1) is € 717.334,85 aangevraagd, het budget was € 560.000,00. Daarnaast waren de meeste investeringen voor emissie reductie in de veehouderij sector niet opengesteld. Om jonge boeren goed te kunnen ondersteunen voor het verduurzamen van hun bedrijf is het budget van € 560.000,- ontoereikend. Wij willen als jonge boeren graag bijdragen aan het verduurzamen van de sector, dit is echter een onmogelijke opgave als we hierin niet voldoende gesteund worden.

Het flankerend beleid bevat daarnaast ondersteuning voor innovaties, om nieuwe stalsystemen te ontwikkelen is veel extra inspanning nodig. Als eerste zal aangetoond moeten worden dat het principe werkt en dat er ook andere voordelen zijn in de stal voor dierenwelzijn en het verwaarden van de diverse reststromen uit de stal. Dit is een proces wat tijd nodig heeft om succesvol te doorlopen nu wordt onvoldoende tijd geboden om zulke ontwikkelingen te kunnen realiseren.

Huidige situatie: jonge boeren bezorgd over toekomstig verdienmodel

We zijn bezorgd over de toekomst van de jonge boeren in Noord-Brabant. Door de door u eerder doorgevoerde- en nu voorgenomen stapeling van maatregelen moeten keer op keer extra investeringen worden gedaan waar eerder in de bedrijfsplannen nog geen rekening mee is gehouden. De maatregelen zorgen voor hogere kosten voor de agrarisch ondernemer die het in veel gevallen financieel toch al zwaar heeft.

Dit geldt ook voor de maatregel 'stalderen' die in de Verordening Ruimte is uitgewerkt. 'Staldering' maakt het voor vele jonge ondernemers in de toekomst onmogelijk om het bedrijf over te kunnen nemen of om door te ontwikkelen op de manier die de jonge ondernemer voor ogen heeft. Daarnaast wordt bij het doorvoeren van 'stalderen' het toepassen van nieuwe diervriendelijke concepten bemoeilijkt. Omschakelen van bijvoorbeeld nertsenhoudery naar andere veehouderij is niet mogelijk zonder extra vierkante meters bij te kopen. Door het invoeren van deze maatregel worden jonge ondernemers in bepaalde gebieden gediscrimineerd, hier zijn wij op tegen.

Onderzoek van Gé Backus geeft aan dat 33% van de agrarische bedrijven onder het minimum gezinskomen komen (23.000 euro). Het is daardoor steeds lastiger voor jonge ondernemers om een bedrijf over te kunnen nemen. Vooral middelgrote bedrijven die nieuwe investeringen hebben gedaan om het bedrijf toekomstbestendig te maken hebben het lastig. Met name de grotere bedrijven zullen door de introductie van de voorgenomen maatregelen verder gaan ontwikkelen. Hierdoor verdwijnen vele familiebedrijven die midden in de samenleving staan.

Er is niet aangetoond dat de voorgestelde maatregelen voor 'staldering' en stikstofreductie effect hebben op een verbetering van het milieu en de leefbaarheid. De stapeling van regelgeving werkt verduurzaming tegen, doordat het geld dat geïnvesteerd wordt in kosten voor 'staldering' niet besteed kan worden aan investeringen in verduurzaming. De boer heeft het gevoel dat de regelgeving er is om hem het leven zuur te maken. Politici roepen loze kreten zonder feitelijke onderbouwing. Dit doet ons als jonge boeren pijn en deze gevolgen zijn voelbaar bij vele van ons.

Ideale situatie: Provincie luistert serieus naar diverse belangen en ondersteunt in maatschappelijke vraagstukken

Wij, als jonge ondernemers willen graag constructief meedenken over hoe onze bedrijven het beste binnen onze leefomgeving en landschap geïntegreerd kunnen worden. Voor een vitale leefomgeving is het van levensbelang dat er voldoende ruimte is voor een grote diversiteit aan agrarische ondernemers en ondernemingen zowel in stedelijk gebied als op het platteland. Hieronder een aantal punten:

- 1) In de toekomst moet het mogelijk zijn voor alle agrarisch ondernemers om te kunnen ondernemen
Benodigd: Mogelijk maken van opzetten van nieuwe verdienmodellen voor agrarische ondernemers.
- 2) De provincie geeft ruimte om nieuwe huisvestingssystemen, technieken en managementmaatregelen toe te passen waar voor de ondernemers een verdienmodel aan zit
Benodigd: Versoepeling regelgeving voor toepassen van nieuwe systemen:
 - Maximale grens van bouwblok veranderen in bebouwd oppervlakte om mogelijk te maken van uitloop binnen het bouwblok
 - Innovatieve huisvesting van dieren waar emissies bij de bron aangepakt worden
- 3) De overheid stimuleert ondernemers om te innoveren in plaats van continu stapeling van maatregelen.
Benodigd: Subsidie voor innovatieprojecten voor nieuwe huisvestingssystemen die goed zijn voor omgeving; denk aan:
 - Huisvestingssystemen waar mest en urine gescheiden worden
 - Huisvestingssystemen waar mest direct uit de stal wordt afgevoerd
 - Mest verwerken tot producten met meerwaarde.
 - Robuuste watersystemen die bestand zijn tegen klimaatverandering
- 4) Provincie ondersteunt in de investeringen die de ondernemer doet voor hogere duurzaamheid (score op BZV) en onder de aandacht brengen in de maatschappij.
Denk aan:
 - Zonnepanelen

- Asbest verwijderen
- Mestverwerking per bedrijf
- Mechanisatie die ervoor zorgt dat mest beter benut/opgenomen wordt door de planten

We hopen dat dat we in gesprek kunnen blijven met u en we hopen dat u in de uitwerking van het beleid de ruimte maakt om onze ideeën te realiseren. Als jonge boeren is onze passie het produceren van voedsel. We zorgen zo goed mogelijk voor onze dieren en planten en onze omgeving. Wij als jonge agrarische ondernemers leveren topprestaties doordat we de meest energiezuinige- en milieuvriendelijke gezonde voeding van de wereld produceren. We willen ons blijven ontwikkelen om onze prestaties verder te verbeteren. We hopen dat u ons daar bij gaat helpen door de bovenstaande vier maatregelen en hulpmiddelen door te voeren.

Alleen op deze wijze zijn jonge boeren in staat de huidige bedrijven van onze familie voort te zetten. We hebben uw hulp hier heel hard bij nodig!

Hoogachtend,

H.A.G. van den Boomen

Voorzitter Brabants Agrarisch Jongeren Kontakt
Mede namens #Trotse Jonge Boeren uit Brabant

Bijlage 1: Budget aangevraagd decemberopenstelling 2016

30-jan	Subsidiebedrag aangevraagd	beschikbaar budget
Drenthe	€ 519.469,46	€ 410.000,00
Flevoland	€ 462.216,73	€ 340.000,00
Friesland	€ 516.526,77	€ 500.000,00
Gelderland	€ 508.124,36	€ 560.000,00
Groningen	€ 672.859,10	€ 410.000,00
Limburg	€ 321.254,44	€ 1.077.000,00
Noord-Brabant	€ 717.334,85	€ 560.000,00
Noord-Holland	€ 430.359,82	€ 390.000,00
Overijssel	€ 547.051,88	€ 1.000.000,00
Zuid-Holland	€ 403.564,02	€ 390.000,00
Utrecht	€ 157.985,70	€ 450.000,00
Zeeland	€ 282.107,27	€ 575.000,00
Totaal ontvangen	€ 5.538.854,40	€ 6.662.000,00

We constateren dat het budget dat het aangevraagde subsidiebedrag hoger is dan het beschikbaar budget, daarnaast zijn een aantal categorieën niet open gesteld voor investeringen in emissiereductie in de veehouderij.

Bijlage 2: Persbericht NAJK

Het Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt (NAJK) vindt het onbegrijpelijk dat er geen extra budget is opgenomen in de rijksbegroting om vergrijzing in de landbouw te stoppen. De economie groeit dit jaar met 3,3% en volgend jaar met 2,5%. De land- en tuinbouw heeft uitstekende prestaties geleverd op verschillende gebieden. “Een uitgelezen moment om de vergrijzing te stoppen”, aldus Andre Arfman, voorzitter NAJK.

Vergrijzing

Het is inmiddels bijna een jaar geleden dat het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) haar alarmerende cijfers over bedrijfsopvolging in de agrarische sector bekend heeft gemaakt. Slechts 40% van de agrarische bedrijven heeft een bedrijfsopvolger. Met name kleine agrarische bedrijven zullen de komende jaren verdwijnen. Arfman: “NAJK vraagt zich af of beleidsmakers zich wel voldoende bewust zijn van deze ontwikkelingen, gezien er geen extra budget is opgenomen voor jonge boeren en tuinders”.

Verlies koploperspositie

“De vergrijzing zorgt ervoor dat vernieuwing en innovatie in de sector minder snel wordt doorgevoerd. Op dit moment is Nederland koploper in de agrarische sector. Om die koppositie te behouden is vernieuwing en innovatie hard nodig. “Jonge boeren en tuinders zijn de voedselproducenten van de toekomst. Het is in het belang van Nederland dat jonge boeren en tuinders gestimuleerd worden om het agrarische bedrijf over te nemen”, aldus Arfman.

Familie- en gezinsbedrijven

NAJK verwacht dat, wanneer de politiek niet ingrijpt om de tendens van vergrijzing in de landbouw te stoppen, het karkater van de agrarische sector blijvend zal veranderen. Nederland staat bekend om haar familie- en gezinsbedrijven in de agrarische sector. “Wanneer er blijvend minder jonge boeren een agrarisch bedrijf overnemen zal dit een versnelling van de schaalvergroting op gang brengen”, geeft Arfman aan. “Het zullen dan minder de familie- en gezinsbedrijven zijn die de Nederlandse agrarische sector zullen kenmerken. Bedrijven worden overgenomen door investeerders van buiten de landbouw of de periferie als belegging. Dit is een bedreiging voor het langetermijndenken dat de land- en tuinbouw kenmerkt.”

Stimulering

De steun voor jonge boeren blijft belangrijk om de opvolging, ontwikkeling en optimalisering van de agrarische sector te stimuleren. Arfman: “Wij vragen de politiek om ook in de nationale begroting een substantieel bedrag op te nemen om jonge boeren en tuinders te stimuleren het bedrijf over te nemen en hen te ondersteunen in hun ontwikkeling. Alleen als de politiek zelf in actie komt kunnen we voorkomen dat er steeds minder jonge boeren en tuinders willen starten in de landbouw.”